

SPELARIT 1/2004

Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry

Tervehdys sinulle!

Vuosi on vaihtunut, puurojuhlat pidetty, harjoituksissa hypitään, pelimannit kokoontuvat Torpassa ja yhteistyötä yritetään tehdä muiden vantaalaisten seurojen kanssa.

Kesäjuhlia vuonna 2005 ei järjestetä ainakaan Vantaalla. Toivotaan, että jokin muu paikkakunta on vielä halukas juhlat järjestämään, muuten ne jäävät kokonaan pitämättä.

Tänä vuonna mennään heilastelemaan Heinolaan. Lasten ja nuorten ryhmissä onkin jo harjoiteltu kesäohjelmia, samoin Sirpan ryhmässä.

Kevään aikana olisi tarkoitus pitää Heinolan ohjelman aikuisten yhteisharjoituksia Vantaan kansantanssijoiden kanssa, saisimme isommat kuviot ja selkeämmän käsityksen tansseista. Toivotaan, että yhteinen aika ja paikka järjestyvät.

Seuraava etappihan meidän seuralla on Kevätpilkistys, yhteinen kansantanssi- ja musiikkitapahtuma Kilterin koululla.

Käykäähän harjoituksissa ja tulkaa isolla joukolla mukaan itse tapahtumaan.

Pidetään mieli virkeänä ja jalka keveänä.

Kohta paistaa aurinko keväthangille!

Riitta

VUOSIKOKOUS

Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään keskiviikkona 25.2.2004 klo 20.00

Päkaksessa. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Tervetuloa!

FOLKLANDIATUNNELMIA 9.-10.1.2004

Kyllä oli rauhallinen ja hiljainen menomatka bussilla Turun satamaan asti. Minua informoitiin, että Spelarit kyllä soittivat koko matkan, mutta mitään ei kuulunut etupenkille asti. Ihmiset puhuivatkin niin hiljaa, kuin suurtakin jännitystä olisi odotettavissa.

Saman vanhan kaavan mukaan tungeksittiin terminaalisia ajatuksella, kaikki yhtäaikaan laivaan. Kuinka hauskaa se olikaan, kuitenkin ahkerasti vilkuiltiin sivulle, että ketä tuttuja näkyisi ja jo halattiinkin minkä ehdittiin. Näissä piireissä ei todellakaan voi olla halausallerginen. Laivassa sama tuttujen vilkuilu ja halaussessiöt jatkuivat ja kuulumisia vaihdettiin. Musiikki soi jo laivaan astuessa ja tanssiharjoitukset alkoivat pitkin laivan eteisiä ja muitakin tiloja.

Ocean Clubissa alkoivat ”Ilkamat”, tanssijalkaa kutittaville. Musiikista huolehtivat useiden ryhmien soittajat, esityslavan täydeltä kaikenikäisiä soittajia. Food Marketissa soi täysin palkein makuja maailmalta ja palan painikkeeksi, nimiensä mukaisesti. Joe`s Place:ssa kuulin Olli Karin & Tommi Asplundin soittavan ystävineen. Ystäviä aluksi vain yksi. Mutta meno oli sitäkin rivakampaa. Todella mukaansatempaavan rytmikästä ja raikasta. Yleisö näytti elävän soittajien mukana.

Spelareilla oli oma esiintymisensä 22 aikaan aulasoitossa. 5 soittajaa oli peliensä kanssa liikkeellä. 3 viulua, harmoni ja basso. Tuohon aikaa vain vähän väkeä oli aulassa liikkeellä. Kuulijoita olisi suonut olevan enemmän. Tarjontaa on laivalla koko ajan

niin paljon, ettei ohjelmista ehdi nähdä ja kuulla kuin pienen osan.

Cafe Tauruksessa mielenkiinto kohdistui Pelimanninpenkillä soittaneeseen rumpaliin. Hänen rumpunsa vain oli hieman erikoinen, itse valmistettu. Kengänpohjaansa mies oli kiinnittänyt pienen tamburiinin, käsisään hänellä oli vispilä ja suti. Kepinvarteen oli kiinnitetty kurkkupurkki, joka oli jo aika litussa, lehmänkello, lautaset ja mitä lie. Soittonsa mukana eläminen näkyi varmasti tässä pelimannissa. Antaumuksellista. Muut pelimannit olivat eri ryhmistä koottu. Vähän tanssitalaakin oli raijattu pöytien lomaan, jota ihmiset käyttivät hyväkseen.

Keskiyön ulvojisista Aunonsuden kutsuhuudolla Ocean Clubissa huolehtivat rimpparemmiläiset Rovaniemeltä. Pääosassa Susi ja Punahilkka. Esitys oli Petri Kauppisen käsiala. Mielenkiintoinen esitys pukeutumista myöten, joka oli viimeisen

päälle huoliteltu. Osaavaa väkeä.

Ulvojaisten jälkeen oikeasti keskiyöllä klo 00 alkoi huutokatrilli Antti Savilammen johdolla. Ensiksi hän kuitenkin joutui poistamaan pareja käytävälle keskilattialta, muuten ei olisi mahdollista tanssimaan. Minäkin ehdin nyt pitää huolen mukaan pääsystä hyvissä ajoin. Katrillin vauhti oli melkoista jo heti alussa, mutta tanssin edetessä vauhti vain kiihtyi, hiki virtasi ja välillä tuntui siltä että sekaisin menee, mutta periksi ei kukaan antanut ja meininki oli iloista. Puoli tuntia siinä sai mukavasti menemään.

Seuraavaksi suuntasimme saunaosastolle ”tupsun juureen” tapahtumaan. Tämä tapahtuma ei ollut tarkoitettu heikkohermoisille. Saunasta piti maksaa 5 euroa, mutta itse tapahtumaan pääsi maksutta (maksu peritty laivalipun hinnassa). Aluksi Kosti Kotiranta laulatti hävyttömiä yhteislauluja. Kansalauluryhmä Kuppis jatkoi omalla ohjelmallaan ja lisäksi näimme performanssiryhmän Nuijittu rapu, Timot ja Jounit sekä tuoksu esityksen. T-paitojen selkäpuolella luki” Poikuus tallella ja rinta-

puolella Baletti esti panon”. Saunaosasto oli tupaten täysi ihmisiä, saunojat uikkareissaan tai pyyheliinaan kääriytyneinä, muut vaatteissaan. Tunnelma hikisen lämmin. Saunasakin oli ollut omat PER – FOR – MANSSIT, kuulin jälkeinpäin. Vain naisten sauna oli ollut lämmin. Voi vain miettiä, suostuvatko miehet saunomaan kylmässä.

Tanssia sai vielä jopa rockin tahtiin, jos halusi. Pitkin laivaa oli vielä taapahtumia 4 asti. Sitten väki siirtyi käytävälle vapaaehtoisten soitoista nauttimaan ja tanssimaan. Minäkin jaksoin tossujani kuluttaa 5.15 asti. Kokolattiamatto ei ole mitä parhain liukkaudessaan tanhutossujen kanssa, mutta sitä on sentään tanssittu asfaltilla, hiekalla, nurmikolla ja vaikkahan missä. Nyt vanhempana huomaa odottavansa vain helpompaa.

Lauantaina herätessämme 9 aikaan sää oli mitä upein. Aurinko paistoi ja meri oli jäätön, eikä tuultakaan ollut nimeksikään. Suuntasin matkani Ocean Clubiin. Eri esiintyjät esittivät taitojaan, ohjelmassa jopa itämaisia tansseja. Erityisesti jäi mieleeni hollolalaisten Villejen ja Veerojen esitys. 12 paria nuoria tyttöjä ja poikia. Muutenkin kiinnitin huomiotani siihen, että nyt oli mukana paljon nuoria sekä tanssijoissa että soittajissa. Edistystä. Hollolalaisten ohjaajana on Aimo Hentinen. Hän on tehnyt työtä sen eteen, että on taitava nuorisoryhmä ja mukana myös poikia niin paljon.

Aamiaista kävin syömässä kantelesoiton tahdissa. Kappaleet olivat niin liikuttavia, että pöydässämmekin kyyneleet saivat vallan. Puhe siirtyikin sitten liikuttavien kappaleiden muistelemiseen. Jopa yksi mieskin sanoi, että hänen elämässään on 2 kappaletta, jotka saavat hänen kyyneleensä virtaamaan ne laulut kuultuaan.

Tuttaviltani kuulin ruotsalaisesta Magnus Samuelssonista. Samuelsson yhtyeineen esitti ruotsalaista kansanmusiikkia ja tanssi omia akrobaattisia koreografioitaan. Olin näkevinäni paljon tuttujakin askelikkoja, menuettia, ripaskaa, polskaa jne. Kuuluttajan mukaan Samuelsson on Ruotsissa paljon kehittänyt kansantanssia sekä on taitava viulisti. Aplodit olivat niin mahtavat, että Samuelsson sai esittää yhtyeensä kanssa vielä yhden lisäkappaleen ja yleisö pääsi kokeilemaan jo nähtyjä askelikkoja.

Tikkuristikisan tuomaristo oli naisvaltaista, vaikka osallistuvia tyttöjä oli vain murto-osa. Kisa veti katsojia salin täydeltä ja omia suosikkeja kannustettiin. Tällä kertaa voitto meni Pielavedelle, toinen sija Kiteelle ja vasta kolmas tänne Etelä-Suomeen Nurmijärvelle. Naisia ei kärkikolmikoon mahtunut. Kisassa sijoittuminen vaatii todella vahvaa kuntoa.

Spelareiden ja Alavuden kaksirivisten tahdittamina saimme vielä tanssia pelimannitanssiaisissa. Hambon tanssijoitakin oli niin paljon, että välillä olimme törmäyskurssilla. Pahemmilta mustelmilta säilyttiin. En nyt ainakaan vaurioista mitään kuullut.

Tällaista yhteistanssia tuntuvat ihmiset enemmän toivovan. Katseltavaa ja kuunneltavaa on paljon, mutta itse osallistuminen jää vähänlaiseksi, näin ainakin aktiiviset tanssijat asian ilmaisevat. Pelkät käytävätanssit eivät riitä. Halutaan oikeaa tanssilattiaa.

Bussimatka Vantaalle sujui melko tuttuun tyyliin. Spelarit aloittivat virsilä. Vähitellen kappaleet reipastuivat ja muuttuivat tunnelmallisiksi. Antin laulua ei nyt kuultu, hän vain nukkui. Riitan kanssa jossakin vaiheessa kehittivät Vantaan kansantanssijoiden ja Helsingin pitäjän tanhuujien ja spelareiden yhteistyötä (molemmat seurojensa puheenjohtajia). Eikä nostalgialakaan voinut unohtaa, perinteet kunniaan, Riitta ja Ykä tanssivat bussin käytävällä Satumaan.

Kaikki loppuu aikanaan, melkein kaidehdin niitä jotka saivat matkustaa pidempään. Toisaalta, jos voi kaatua väsymyksestä, niin nyt oli lähellä.

Matkasta onnellisesti nauttinut ja jälkeensä muistellut Sirpa Laakso

LASTENSIYUT

Ruudukkoon on kätetty 10 tanhua. Etsi!

K	I	I	K	O	L	M	E	I	N	E	N	K	A
U	S	K	W	E	O	K	I	K	A	R	I	S	T
U	P	P	U	M	L	L	K	A	H	I	L	A	I
H	D	O	T	J	O	A	S	I	K	I	L	P	K
U	K	Ä	J	L	A	U	M	A	N	H	I	U	N
R	A	A	T	I	K	K	O	U	K	A	R	Q	E
R	H	R	H	N	R	A	R	R	A	R	T	K	N
R	I	E	U	T	S	A	U	U	N	M	A	V	I
J	L	G	R	U	D	K	R	E	K	A	K	O	A
A	A	H	J	N	S	T	N	N	U	V	A	O	L
K	I	K	A	E	R	A	S	E	R	E	P	I	I
J	N	I	P	N	J	U	U	P	I	K	P	E	H
K	E	N	O	U	V	Y	H	U	I	H	A	E	A
L	N	M	K	A	H	I	L	A	I	N	L	N	K

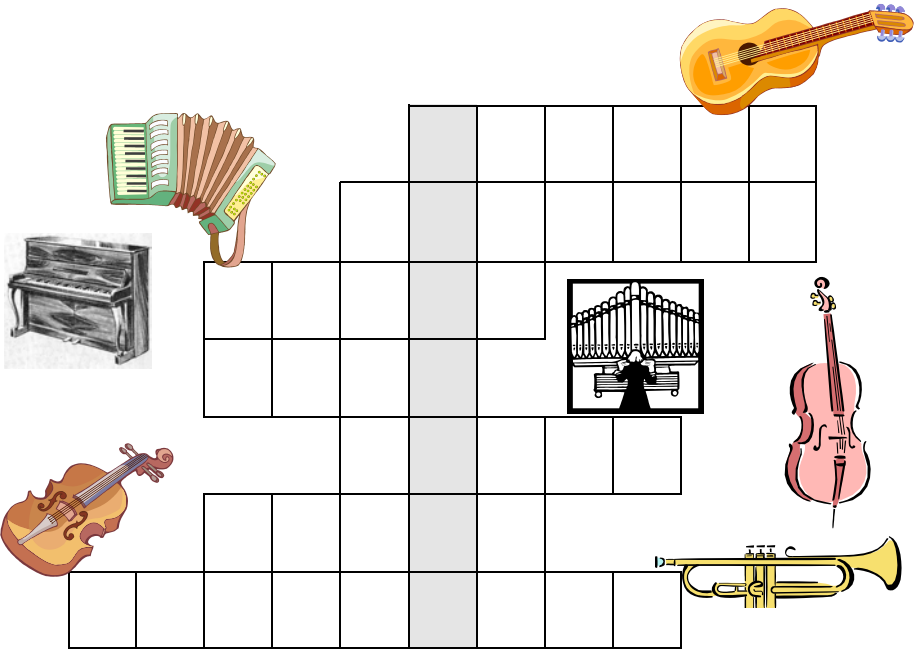
1. RAATIKKO
2. LAUKAA
3. LINTUNEN
4. LAPPAKATRILLI
5. KUJANEN
6. KANKURI
7. KIKARI
8. KAHILAINEN
9. HURJA
10. KOLMEINEN

Kalevalanpäivä 28.2.

Kalevalanpäivä on suomalaisen kulttuurin päivä.

Mikä on Suomen kansallissoitin?

Pystysuoraan muodostuu kansallissoittimen nimi, kun olet kirjoittanut muiden soittimien nimet omille riveilleen.

Suomen kansalliseepos on Kalevala. Sen on koontanut Elias Lönnrot, joka teki 11 keruumatkaa 15 vuoden aikana. Kalevalan runot kerättiin kymmeniltä eri runonlaulajilta.

Yksittäisistä runoista ja irrallisista säkeistä Lönnrot kokosi ja yhdisteli eepoksen. Tarvittaessa hän jopa keksi itse säkeitä. Vanhan Kalevalan hän sai valmiiksi 28.2.1835. Uusi, laajempi Kalevala, jollaisena me Kalevalan tunnemme, ilmestyi 1849.

1840-41 ilmestyi Kanteletar, jonka Lönnrot myös kokosi. Kanteletar on kokoelma laulurunoja. Lisäksi Lönnrot on koontanut ja julkaissut Suomen kansan sananlaskuja, Suomen kansan arvoituksia sekä Suomen kansan muinaisia loitsurunoja. Vanhan Kalevalan ilmestymispäivän kunniaksi on alettu viettää Kalevalan päivää. Virallinen liputuspäivä siitä tuli vuonna 1978.

Onnentoivotuksia!

Siru ja Marko Jämsänen ovat saaneet 17.12.2003 tyttövauvan.
Strategiset mitat olivat 3370g ja 50 cm.
Paljon onnea koko perheelle!

Kiitoksia!

Sydämelliset kiitokset seuralle ja tanssitovereille muistamisesta.

Arja Salonen 50 v.

PILKISTYS 13.3.2004 KLO 15.00

Seuramme perinteinen kansantanssi- ja musiikkitapahtuma, Kevätpilkistys, pidetään Kilterin koulun auditoriossa lauantaina 13.3. klo 15.00.

Luvassa on ainakin kansantanssia, kansanmusiikkia ja salonkitansseja seuramme ryhmien esittäminä.

Isit, äidit, mummit, ukit, naapurit ja muut tutut joukolla mukaan katsomaan mitä talven aikana tanssijat ovat oppineet!

Liput aikuiset 6€, lapset 2€.

Väliajalla myynnissä seuramme t-paitoja, CD-levyjä, pinssejä ja tietysti kahvia, mehua ja muita herkkuja.

TERVETULOA!

SARVI SOI!

Sadan vuoden hiljaisuus loppu, pukinsarvet ovat täällä taas, julistaa kiikoislainen Pukinsarven Tröötöttäjät -yhtye. Tällainen ainutlaatuinen ilmiö nähtiin tämänvuotisella Folklandia-risteilyllä. Kun vuoden teemaksi oli juuri julistettu kadonneet kansansoittimet, tällainen soitto sopi ajankohtaan kuin, no, sarvi päähän.

Vielä 1800-luvulla Suomen metsissä kaikui pukinsarven kantava ääni, kun paimenet pitivät niillä lehmät, lampaat ja kutut koolla, ja sudet ja karhut loitolla. Paitsi että se oli työväline, pukinsarvella oli myös viihdytysarvonsa. Pukinsarvella paimen saattoi soittaa julki ilonsa

ja surunsa - pukinsarvi lienee jossain vaiheessa ollut jopa yleisempi soitin kuin kannel.

Mutta kun paimenet katosivat, katosivat torvetkin, eikä sarven törähdyksiä ole kuultu sataan vuoteen. Ei, kunnes satakuntalaisessa Kiikoisten pitäjässä pari vuotta sitten kansalaisopisto järjesti pukinsarven keittokurssin. Pukinsarvista keitettiin pehmeä sisusta pois, sahattiin pois terävä pää ja porattiin kylkeen kolmesta viiteen aukkoa. Ja sitten eikun soittamaan.

Kurssilaisista ne, jotka onnistuivat saamaan säällisiä ääniä sarvistaan, pääsivät orkesteriin. Ja siitä alkoi tämän erikoislaatuisten yhtyeen taival. Toisena

Sarvi soi. Pukinsarventröötöttäjät levyään julkistamassa Folklandia risteilyllä

vuonna harjoitukset jatkuivat, ommeltiin pukinnahkaiset esiintymisasut ja keikat sen kuin liisääntyivät

Ihan helpolta soittimelta pukin-sarvi ei kuulosta. Ääni määräytyy sen mukaan, missä kohdassa ja minkä kokoinen reikä sarven kyljessä on. Jokainen sarvi on kuitenkin yksilöllisesti muotoutunut, ei edes pukin oikea ja vasen sarvi ole samanlainen, joten oikean äänen löytyminen ei ole välttämättä ihan suoraviivaista. Yhtyesoitossa tämä soitinten yksilöllisyys asettaa omat vaatimuksensa sovituksille. Yhtyeen haitarista ei kuulemma saa lainkaan niin monipuolisia ääniä kuin sarvista! Puhallustekniikalla kyllä voi myös vaikuttaa sarvien äänenkorkeuteen.

Kadonneet kansansoittimet -teema mielessään Tröötöttäjät astelivat viime syksynä levytystudioon ja levy saatiin valmiiksi juuri parahiksi Folklandia-risteilylle. Vaikka levynjulkistamistilaisuus oli hyvin piilotettu jonnekin 12. kannelle, monta toimittajaa ja kuvaajaa TV-kameroista alkaen oli löytänyt tiensä paikan päälle.

Ja minkälaista soittoa sitten kuultiin? Varsin monenlaista, sarviyhtye soitti muun muassa kansansävelmiä, rokkia, kiikoislaisen version Kurt Weillin Puukko-Mackystä ("Veittimäki")

ja yllättävän silkoisesti soivan TV:stä tutun "Unihiekkää". Kansansävelmiä lauloi Anna-Maria Toivonen värisyttävän heleästi ja kauniisti, rokki taas sai yleisön repeämään riemusta.

Yhtyeen sielu lienee kiikoislais-syntyinen Matti Valtteri Lehtinen, kansalaisopiston rehtori, juuri sen sarvenkeittokurssin järjestäjä, sarvitorven soiton opettaja ja kappaleiden sovittaja. Levyn kappaleet lauletaan aidolla paikallisella murteella, jonka vaalimisessa Matti Valtteri on jo myös pitkään kunnostautunut. Levyn nimen ("Oma pukki pusikosa") lopussa oleva vain yksi s-kirjain ei siis ole kirjoitusvirhe.

PS. Ensi kesän satakuntalaisia tapahtumia ovat muun muassa *Kiikoisten purpurit 1.-4.7.* ja *Pori Folk 19.-22.8.* Todennäköisesti sarvisoittoa ja monenlaista muutakin mukavaa voi kuulla ja nähdä niissä.

Tarja Lahtinen (arvatkaa vain mistä kotoisin)

Kansanmusiikin Keskusliiton vuodelle 2004 nimeämä teema on "Hiljaisuuden pauhu—kansanomaiset soittimet".

Tapahtumakalenteri:

Seuran tapahtumat:

- 25.2. Vuosikokous klo 20.00 kotiseututalo Pääkas
- 26.2. Esitys Pakilan vanhainkodilla klo 17.30, Kiireentuntuiset
- 11.3. Pilkkistuksen kenraaliharjoitukset Kilterin koululla klo 18-21
- 13.3. Kevätpilkkistys klo 15.00 Kilterin koulu
- 18.-20.6. Heilastelut Heinolassa kesäjuhla, SKY/KTNL

Muita tapahtumia:

- 3.- 7.3. Samuelin poloneesi, Salo,
www.suomenkansanmusiikkiliitto.fi/pages/samu04.html
- 6.3. Rutistuksen näytös klo 17, Viikin normaalikoulu,
www.rutistus.net/sinaoetse

MYYDÄÄN

Myytävänä miesten Koiviston puku kokoa 50B ja miesten Helsingin pitäjän liivi samaa kokoa.
Tiedustelut Raimo Behm p. 050 330 8303

Lasten (7-9v.) Pohjanmaan kansallispuku: pusero pitkillä hihoilla, huivi, kaksi essua ja mustat Töysän tanhukengät n.32.
Hinta sovittavissa, (arvio n.100 euroa).
Puku nähtävillä harjoituksissa torstaina.
Tiedustelut, Anne Stenmark, 044-3096 729.

Seuraava lehti ilmestyy huhtikuussa. Kirjoitukset ja piirustukset ym. materiaali Sannalle, Tarjalle tai Matille maaliskuun loppuun mennessä.

Sanna Laakso, puh. (040) 591 4897,
email: sanna.laakso@kansantanssinuoret.fi,

Tarja Lahtinen, puh. 8786105,
email: tarja.lahtinen@anilabsystems.com

Matti Lankinen, puh. (0400) 422 417,
email: matti.lankinen@kansantanssinuoret.fi.

YHTEYSTIETOJA:

JOHTOKUNTA:

- * Riitta Kangas, puheenjohtaja, puh. 854 7563,
050-538 6491, riitta.kangas@kolumbus.fi
- * Reeta Jokinen, sihteeri, puh. 040-564 2209,
reetajo@hotmail.com
- * Tuija Pirttikoski, puh. 899 114, 040-8736 195
- * Tarja Lahtinen, puh. 8786405, 040-7423181
- * Arja Salonen, puh. 294 2282, 040-771 3677
- * Simo-Pekka Lindström, puh. 040-554 0799
- * Matti Lankinen, puh. 852 1693, 0400-422 417

AIKUISRYHMIEN OHJAAJAT:

- * Ulla ja Hilding Haaparinne, puh. 893 050, 0400-998 679
- * Sirpa Laakso, puh. 852 1693, 040-571 2498,
sirpa.laakso@nic.fi
- * Riitta Kangas, puh. 8547563, 050-358 6491

LAPSIRYHMIEN OHJAAJAT:

- * Riitta Kangas, puh. 854 7563, 050-358 6491
- * Siru Jämsänen, puh. 0400-198 198,
siru.jamsanen@kolumbus.fi
- * Matti Lankinen, puh. 852 1693, 0400-422 417

PELIMANNIT:

- * Veijo Honkanen, puh. 853 1864, 050-518 1184

INTERNET:

www.kasantanssinuoret.fi/spelarit

Kansikuva: Jasminin, Tiian ja Vilman piirustuksia 2003

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry
Tiedotustoimikunta